

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ศรีลังกาและอินเดีย
๑๖ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘
[ตอนที่ ๔ พระมหาเจดีย์รวันเวลิสยะ]

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ ศรีลังกาและอินเดีย
๑๖ - ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘
[ตอนที่ ๔ พระมหาเจดีย์รวันเวลิสยะ]

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

ในตอนที่แล้ว กล่าวถึงการเดินทางไปสักการะสถานที่สำคัญ ๆ ในทางพระพุทธศาสนาของประเทศศรีลังกา เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ คือในช่วงเช้า เดินทางไปยังมหินตาเล พระเจดีย์ภูปาราม และตอนบ่ายได้นำเสนอกิจกรรมจบลงที่ต้นพระศรีมหาโพธิ์

จากนั้นท่านอาจารย์และคณะฯ
ทั้งหมดก็ขึ้นรถ เพื่อเดินทางไปยังพระ
มหาเจดีย์วันเวลิสยะ เป็นที่สุดท้าย
สำหรับวันนี้ แต่เมื่อขบวนรถวิ่งไปสักพัก
กลับแวะจอดข้างทาง เมื่อสอบถามกันใน
รถ ก็มีใครสักคนพูดว่า รถคันของท่าน
อาจารย์จะไปที่พระมหาเจดีย์ แต่รถคัน
อื่นๆ เขาจะพาไปชมพิพิธภัณฑ์ก่อน เมื่อ
ได้ยินดังนั้น คุณแฉ้ว (นภา จันทรางศุ) ก็
ออกอาการกังวลว่า พี่แก้วตา อเนกพุฒิ
ได้ฝากพองน้ำรอนั่งและสิ่งของอื่น ๆ
สำหรับท่านอาจารย์ไว้ และควรที่จะ
นำไปให้ทันสำหรับรับรองท่านอาจารย์
เราหลายคนก็ไม่อยากไปพิพิธภัณฑ์ จึงมี
คณะหน่วยกล้ำตาย (หรือจะเป็นกระต่าย
ตื่นตูม?...) ซึ่งนำโดยคุณวรรณี คุณแฉ้ว
คุณขจีรัตน์ แก้วทานัง คุณสมบุญ และ
น้องป๊อบพร้อมใจกันลงจากรถโดยไม่ฟัง

คำทัดทานจากไกด์ประจำรถ เพราะกลัวว่าจะพาเราไปพิพิธภัณฑ์ ซึ่งอาจไกลเกินกว่าที่
จะเดินไปพระมหาเจดีย์ได้ ซึ่งคุณวรรณีและคุณแฉ้วบอกว่า พระมหาเจดีย์อยู่ใกล้ ๆ แค
นี้เอง

และแล้ว หน่วยกระต่าย (หน่วยกล้ำตาย) ของพวกเรา ก็รีบลงจากรถ หอบข้าวของกันพะรุงพะรัง กึ่งเดินกึ่งวิ่ง เห็นพระมหาเจดีย์อยู่ไม่ไกลเลย แต่พื้นที่ดูกว้างใหญ่ และทางเข้าก็อยู่อีกด้านหนึ่งไกลออกไป ขณะที่กำลังเร่งเดินกันอย่างใจจดใจจ่อ เพราะกลัวจะไม่ทันรถของท่านอาจารย์ที่อาจล่วงหน้าไปแล้ว พลันสายตาของทุกคนก็เลื้อยไปเห็นขบวนรถทุกคันบ้ายหน้าไปสู่วังเข้าพระมหาเจดีย์ทางด้านโน้นแล้ว พวกเราจึงรีบวิ่งกันสุดชีวิต เมื่อใกล้ถึงก็เห็นสหายธรรมพากันร้องเรียกว่า โนน ๆ มากันแล้ว ๆ (ฮา) ทันการถ่ายภาพหมู่เก็บไว้เป็นที่ระลึกพอดี ก่อนที่ทั้งหมดจะตั้งขบวนแห่ผ้าห่มเข้าสู่ลานพระมหาเจดีย์

นอกจากจะได้ถวายผ้าห่มองค์พระมหาเจดีย์แล้ว คณะของเรา ยังได้ร่วมกันวางดอกบัวจำนวนหลายพันดอก ซึ่งในคราวก่อน ๆ ที่มาสักการะพระมหาเจดีย์แห่งนี้ ทุกคนได้ร่วมกันพับดอกบัวซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่น่าตื่นตาตื่นใจยิ่ง แต่

เนื่องจากต้องใช้เวลา มาก และต้องเดินทางมาก่อนในเวลาราย และที่ลานพระมหาเจดีย์แห่งนี้ก็ปูพื้นด้วยหินแกรนิตซึ่งยังไม่คลายจากความร้อนที่สะสมอยู่ การเดินบนลานหินที่ร้อนระอุขนาดนี้ ทำให้เท้าของหลายคนระบมมาก รวมถึงข้าพเจ้าด้วยที่ได้มาเมื่อครั้งที่แล้ว ผู้จัดจึงสั่งให้ผู้ชายเตรียมพัดดอกบัวไว้เรียบร้อยหนึ่ง ขอเพิ่มเติมว่า ขณะที่ท่านอาจารย์และคณะฯ ได้ทำการเวียนประทักษิณรอบต้นพระศรีมหาโพธิ์ก่อนหน้าที่จะเดินทางมาที่นี่ ได้มีฝนตกปรอย ๆ ลงมา

และหยุดตกก่อนที่คณะของท่านอาจารย์จะเดินทางมาถึง ทำให้ลานหินแกรนิตที่ร้อนระอุนั้นคลายลงแทบไม่เหลือความร้อนเลยครับ และเมื่อพวกเราเดินทางมาถึงและทำการประทักษิณรอบพระมหาเจดีย์แล้ว ก็ร่วมกันเรียงดอกบัวรอบฐานพระมหาเจดีย์ เพื่อน้อมบูชาในพระปัญญาคุณ พระมหากรุณาคุณและพระบริสุทธิคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งยิ่งใหญ่หาประมาณมิได้ในตลอดกาลจักรวาล

ขอเชิญทุกท่านชมภาพอันน่าปีตินี้ พร้อม ๆ กับข้อความการสนทนาธรรมในช่วงเช้าของวันถัดมา (๑๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘) ณ โรงแรม Aliya Resort เมืองฮาบารานา เพื่อร่วมรำลึกในขณะอันยิ่งของกุศลกรรมอันทุกบุคคลได้ร่วมกันถวายแล้วแทบพระบาทพระศาสดา พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงคุณอันประเสริฐยิ่งพระองค์นั้น ณ พระมหาเจดีย์รวันเวลิสยะอันยิ่งใหญ่อิเฬว

ท่านอาจารย์ :

คะ ก็คงพร้อมแล้ว ที่จะได้นุชาคุณของพระรัตนตรัย ด้วยการฟังธรรมะ เมื่อวานนี้ (วันที่ ๑๘ ตุลาคม ณ พระมหาเจดีย์รวันเวลิสยะ ที่นำภาพและเรื่องมาประกอบธรรมะในตอนนี้) เราก็มีการบูชาใหญ่เท่าที่เราจะทำได้ เพื่อที่จะ

ระลึกถึงดินแดนแห่งนี้ ซึ่งสืบทอดพระธรรมโดยตรงจากประเทศอินเดีย ในครั้งนั้นก็ชื่อว่าชมพูทวีป ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะประเทศอินเดียเท่านั้น แต่เป็นที่ที่เหมาะสมแก่การที่จะได้ตรัสรู้ หลังจากทีพระพุทธเจ้าถึง ๓ พระองค์ ได้ตรัสรู้มาก่อน พระองค์นี้ก็เป็นพระองค์ที่ ๔ ซึ่งจะเหลืออีกพระองค์เดียว คือ พระศรีอริยเมตไตรย จะคอยหรือไม่คอย?

...แต่ว่า (ถึงคิดว่าจะคอย) ถ้าไม่มีความเข้าใจเลย (ก็) ไม่มีทาง!!! เหมือนกับที่ได้มีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้ตรัสรู้แล้วมากมายหลายพระองค์ แต่ก็คอยมาก่อนหรือเปล่า? หรือไม่เคยคอยเลย หรือไม่เคยฟังธรรมะเลย!!! แล้วก็ไม่รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย ได้ยินแต่พระนามว่า พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่คำนี้ไม่ใช่สำหรับเพียงให้จำได้!!! กราบไหว้บูชา แต่ไม่เข้าใจในความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า...

...เพราะฉะนั้น โอกาสซึ่งทุกคน ไม่มีใครรู้ล่วงหน้าเลย ว่า
จะจากโลกนี้ไปเมื่อไหร่ เพราะฉะนั้น เป็นผู้ที่ไม่ประมาท
เพราะว่า ก่อนที่จะปรินิพพาน พระองค์ก็ได้ตรัสไว้ว่า "จง
ยังความไม่ประมาทให้ถึงพร้อม" ความไม่ประมาทให้ถึง
พร้อม คือ ทุกขณะ แม้แต่ในขณะที่กำลังฟังธรรม ถ้าฟัง
ด้วยความเข้าใจ ด้วยการเห็นพระคุณที่สามารถที่จะทำ
ให้เกิดความเห็นถูก ความเข้าใจถูก ในสิ่งที่มี ตั้งแต่เกิด
จนตาย แม้ว่าจะเล็กน้อยสักเท่าไรก็ตาม แต่ก็เห็น
ความเห็นถูกที่มั่นคง ที่จะทำให้ไม่ไปในทางที่ผิด และ
เป็นการที่จะได้เห็นพระปัญญาคุณ พระบริสุทธิคุณ พระ
มหากรุณาคุณ ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า...

...ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม ไม่มีทางที่จะรู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย เพราะเหตุว่า พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ใช่รูปที่เรากราบไหว้ ไม่เหมือนเลย!!! ด้วยประการใด ๆ ทั้งสิ้น!!! ทั้งพระรูปกาย และปัญญาของคนที่เข้าใจว่ามี ก่อนที่จะได้ฟังพระธรรม จะรู้ได้เลยว่า เป็นผู้เขลา เป็นผู้ไม่ฉลาด เป็นผู้ที่สะสมมา ไม่เห็นคุณค่าของการที่จะได้เข้าใจ แม้แต่เพียง "หนึ่งคำ" ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เช่นคำว่า "ธรรมะ"...

...ขณะใดก็ตาม ที่มีการเข้าใจถูกว่า ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง แค่นี้ ปัญญาของใครที่จะสามารถค้นคว้า ไตร่ตรอง ด้วยตัวเอง จนกระทั่งรู้ว่า อะไรเป็นสิ่งที่มีความจริง และ ความจริงของสิ่งที่มีความจริง คืออะไร?

เพราะฉะนั้น ประมาทธรรมะ เพียงหนึ่งคำก็ไม่ได้!! และเมื่อมีความเข้าใจแล้ว เห็นพระคุณ ทันที!!! ถ้าไม่มีการทรงแสดงพระธรรมจากการที่ได้ทรงตรัสรู้ ใครจะมีโอกาสได้เข้าใจ ความหมายของคำว่า "ธรรมะ" ในภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษามคธี...

...เพราะเหตุว่า ธรรมะ หมายความว่า สิ่งที่มีจริง เพราะฉะนั้น การฟังพระธรรม ต้องไตร่ตรอง แล้วก็ตรงต่อคำที่ได้ฟัง ต้องเป็นสัจจบารมี เมื่อได้ฟังแล้วก็ตรงต่อความจริง เพื่อที่จะได้มีบารมีอื่นต่อไป เพราะเหตุว่า ถ้าไม่มีวิริยะบารมี ฟังเพื่อเพียรที่จะสามารถไม่ว่าเมื่อไหร่ก็ตามแต่ มีโอกาสที่จะได้ฟังอีก...

...เพราะเหตุว่า การได้ฟังพระธรรมแต่ละครั้งไม่ใช่บังเอิญ!! ไม่ใช่ว่าอยู่ดี ๆ ใครก็จะได้มาฟังธรรมะ!! แต่พระผู้มีพระภาคฯ ทรงแสดงความจริงของสิ่งที่มี พร้อมทั้งเหตุปัจจัยที่จะทำให้สิ่งนั้นเกิดขึ้นด้วย ไม่ใช่ว่าอยู่ดี ๆ ก็เหมือนคนที่ไม่รู้อะไรเลย บังเอิญบ้าง โชคดีบ้าง อะไรบ้าง แล้วก็เข้าใจว่าถูกต้อง แต่ความจริง แม้แต่ "หนึ่ง" ที่ปรากฏ ก็ต้องมีเหตุปัจจัยที่สมควร ที่จะให้สิ่งนั้นเกิดขึ้นเป็นอย่างนั้น เพราะฉะนั้น ไม่มีคำว่า "บังเอิญ"...

...เมื่อได้ฟังพระธรรมแล้วก็จะรู้ว่า "เป็นคนไม่รู้" มานาน
แสนนาน จนกว่าจะมีโอกาสได้ฟังพระธรรม ด้วยความไม่
ประมาทในพระปัญญาคุณของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เรา
เป็นใคร? พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นใคร? แค่นี้ก็รู้แล้ว
ห่างไกลกัน เกินฟ้ากับดิน ซึ่งแสนไกล ผั่งนี้ กับ ผั่งโน้น
ของมหาสมุทร...

...การฟังพระธรรม เพื่อประโยชน์ของตนเอง!!! ซึ่งไม่มี
โอกาสที่จะได้เป็นผู้ที่ฉลาด หรือเป็นผู้มีปัญญา ถ้าไม่ได้
ฟังพระธรรม!! เพราะฉะนั้น ให้ทราบว่า จากการที่ได้ยิน
ได้ฟังธรรมะ ประโยชน์สูงสุดที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรง
บำเพ็ญพระบารมี เพื่อให้แต่ละคนที่ได้ยินได้ฟัง พิจารณา
ไตร่ตรอง แล้วก็มีใจความเข้าใจของตนเอง ถ้าฟังแล้วจำ

สวดมนต์เก่ง ไม่รู้เรื่องอะไรเลย ไม่มีประโยชน์ เพราะเหตุ
ว่า ไม่ใช่พุทธประสงค์ ที่ทรงบำเพ็ญพระบารมีโดยความ
เป็นพระโพธิสัตว์ ซึ่งบำเพ็ญบารมีไม่ใช่เพียงถึงความเป็น
สาวก หรือถึงความเป็นปัจเจกพุทธเจ้า ซึ่งตรัสรู้ด้วย
ตัวเอง แต่ว่าได้สามารถที่จะทำให้คนอื่น ถึงการที่จะรู้
แจ้งธรรมะตามความเป็นจริงได้ เพราะเหตุว่า พระธรรม
ลึกซึ้งอย่างยิ่ง...

...และพระธรรมที่ลึกซึ้งก็คือ แต่ละคำ ที่จะได้ยินเรื่อย ๆ
ไป ตั้งแต่คำแรกที่ได้ฟัง แล้วก็ไม่ละเลย ไม่ประมาณ
เพราะสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เคยเข้าใจว่าเป็นของเรา แม้แต่
ร่างกาย ตั้งแต่ศีรษะ จรดเท้า วงศาคณาญาติ ทรัพย์สิน
เงินทอง ไม่ใช่ของเรา เพราะเหตุว่า เกิดคนเดียว แล้วก็
ตายคนเดียว แล้วก็อยู่ในโลกทุกวันนี้ เห็นคนเดียว ได้ยิน
คนเดียว ได้กลิ่นคนเดียว ลิ้มรสคนเดียว รู้สิ่งที่กระทบ
สัมผัสคนเดียว คตินึกคนเดียว เพราะฉะนั้น แต่ละคน แต่
ละใจ ขณะนี้ กำลัง "คตินึก" ไม่มีใครสามารถที่จะรู้
ความคิดของใครได้...

...เพราะฉะนั้น พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมะ สิ่ง
ที่มีจริง ไม่ลืมนเลย ต้องมั่นคงว่า ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง ถ้า
ไม่ใช่สิ่งที่มีจริงที่กำลังปรากฏ ก็เป็นแต่เพียงสิ่งที่ "เราคิด"
มีหรือไม่มีก็ไม่รู้ ใช่ไหม? แต่ว่า เวลาที่รู้ว่าสิ่งที่มีจริง
เดี๋ยวนี้มี สิ่งที่มีจริง เดียวนี้ เพราะฉะนั้น การศึกษาพระ
ธรรมที่จะให้เข้าใจคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้อง
ไม่ลืมนว่า ทุกคำ กำลังมี!!! และสามารถที่จะเข้าใจในพระ
ธรรมที่ทรงแสดง ว่า เป็นสิ่งที่มีจริง ซึ่งต้องเกิดขึ้น ถ้าไม่
เกิด ก็ไม่มี เมื่อเกิดแล้ว ต้องดับไป สังขารทั้งหลาย มี
ความเสื่อมไป เป็น "ธรรมดา" ธรรมะ สิ่งที่มีจริง ภาษา
บาลีไม่ใช่ ด เด็ก ก็ใช้ ต เต่า ธรรมะ กับ ตา ความเป็นไป
ของธรรมะ แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ซึ่งไม่มีใครสามารถที่จะ
เปลี่ยนแปลงได้เลย...

..."ทุกคำ" ที่ได้ฟัง ไตร่ตรอง มีใครสามารถที่จะทำให้
ธรรมะหนึ่งธรรมะใดเกิดได้ไหม? สามารถที่จะเปลี่ยน
แปลงลักษณะของธรรมะนั้น ได้ไหม? เพราะ แม้แต่บอก
ว่า ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง เดียวนี้ ยังไม่รู้เลย!!! ถ้าถามคน
ที่ไม่เคยฟังธรรมะเลย เดียวนี้ อะไรมีจริง ๆ ? ตอบไม่ถูก!!
เขาจะตอบว่า มีโต๊ะ มีเก้าอี้ มีห้องนี้ มีไฟฟ้า มีคน แต่
ไม่ได้ใช้คำว่า "ธรรมะ" คือ สิ่งที่มีจริง แต่ละหนึ่ง ซึ่งจะ
เป็นใครไม่ได้ จะเป็นโต๊ะ เป็นเก้าอี้ เป็นไฟฟ้า เป็นห้อง
เป็นคน ไม่ได้เลย เพราะเหตุว่า ธรรมะ คือ สิ่งที่มี เกิดขึ้น
เพราะเหตุปัจจัย แต่ละหนึ่ง ดับเร็วสุดที่จะประมาณได้...

...นี่คือ พระปัญญาคุณ ที่ได้ทรงบำเพ็ญพระบารมี ว่า
เดี๋ยวนี้ กำลังมีสิ่งซึ่งเกิดเพราะเหตุปัจจัย แต่เกิดดับเร็ว
สุดที่จะประมาณได้ เหมือนมายากล ที่เล่นกลเก่ง แต่ก็
มีใครเทียบได้กับการที่จะรู้ว่า แท้ที่จริง เก่งกว่านั้นก็คือว่า
ไม่มีแม้ในมายากลและกลที่กำลังแสดงให้เราเห็นว่าเป็น
สิ่งนั้น สิ่งนี้ เป็นภาพลวง ฉันทิ สิ่งที่กำลังปรากฏขณะนี้
ก็เป็นภาพลวง ฉันทินั้น!!!!...

...เพราะฉะนั้น การฟังธรรมะ จึงต้องฟัง "ทีละคำ" ให้
เข้าใจจริง ๆ แล้วก็ลึกซึ้ง ยากที่จะเข้าใจได้!!! แต่สัจจะ
บารมี สำหรับคนที่เห็นประโยชน์ว่า เข้าใจความจริงนี้ได้
เมื่อไหร่ เมื่อนั้นก็จะเห็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ว่า
พระองค์ได้ทรงตรัสรู้ความจริงนี้...

...เพราะฉะนั้น ก็เป็นเรื่องที่จะต้องอดทน ขันติบารมี
นอกจากความจริงใจที่มั่นคง ก็ยังต้องมี ขันติ ความ
อดทน ด้วย ว่าถ้าเราไม่อดทน ธรรมะยากเกินไป ไป
แสวงหาวิธีง่าย ๆ ที่จะให้รู้ธรรมะ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ทรงบำเพ็ญพระบารมียิ่งด้วยปัญญา ถึงสี่อสงไขยแสน
กัป ถ้าเป็นพระโพธิสัตว์ที่ยิ่งด้วยศรัทธา แปดอสงไขย
แสนกัป ถ้าเป็นพระโพธิสัตว์ ที่ยิ่งด้วยวิริยะ สิบห
กอสงไขยแสนกัป แล้วแต่ว่า ใครจะได้ฟังธรรมะจากพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์ใด ซึ่งในยุคนี้ เราก็ได้ฟังคำ
จากพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งบำเพ็ญพระบารมี ยิ่งด้วย
ปัญญา สื่อสองไขแสนกับ...

...แล้วเราเป็นใคร? แล้วเราจะไปตามคำของใคร? ที่ไม่ทำ
ให้เราเข้าใจสิ่งที่มีจริงเลย แต่ว่า คิดว่า มีวิธีที่จะทำให้
ประจักษ์แจ้งลักษณะของสภาพธรรมะ ที่ฟังเผิน
เพราะว่าเข้าใจว่า เดียวนี้ สภาพธรรมะมี ก็ยังไม่ละเอียด
พอ แต่ว่า พยายามที่จะไปประจักษ์การเกิดดับ ทุกขอรีย
สัจจะ ก็ได้ยินเพียงชื่อเผิน ๆ เพราะฉะนั้น การฟังพระ
ธรรม สำหรับคนที่ไม่ได้สะสมบุญไว้แต่ปางก่อน ไม่ได้ตั้ง
จิตไว้ชอบ ที่จะรู้ว่า ธรรมะเป็นสิ่งที่ลึกซึ้ง แล้วก็เป็นผู้ที่รู้
ด้วยตัวเอง ไม่ใช่ต้องไปอาศัยปัญญาของใครเลย แม้
ปัญญาของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระอรหันต์ พระ
อนาคามีบุคคล พระสกทาคามีบุคคล พระโสดาบัน
บุคคล ซึ่งเป็นพระอริยบุคคล จากปุถุชนซึ่งหนาแน่นด้วย
กิเลส สามารถที่จะถึงการรู้สภาพธรรมะตามความเป็น
จริง ตามที่ได้ฟัง จนกระทั่งสามารถที่จะดับกิเลส เป็น
พระอริยบุคคลได้...

...แต่ไม่ใช่ด้วยความไม่รู้ ไม่ใช่ด้วยความไม่เข้าใจ ไม่ใช่ด้วยการเชื่อคำของ "คนอื่น" แล้วก็ประพฤติปฏิบัติตาม ผู้ นั้นไม่มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง

เพราะฉะนั้น การที่จะกล่าวว่า เป็นผู้ที่มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง มันคงก็คือว่า ได้ฟังธรรมะแล้วเข้าใจ เข้าใจที่จะฟัง คำของใครก็ไม่รู้ แต่ไม่ทำให้เข้าใจความจริงของสิ่งที่กำลังปรากฏ ด้วยเหตุนี้ คำจริงทั้งหมด ไม่ว่าใครจะกล่าว พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระสาวกในครั้งนั้น หรือคำใด ๆ ก็ตามที่สืบทอดมาเป็นคำจริง คำจริงทั้งหมด เป็นวาจาของพระองค์ ใช้คำว่า วาจาจะจริง วาจา คำ ที่พูดถึงสิ่งที่มีจริง เพื่อให้เข้าใจความจริง เป็นมรดกล้ำค่า ที่ได้จากการฟังพระธรรม ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะเหตุว่า สิ่งอื่นไม่สามารถที่จะติดตามไป ทรมย์สมบัติ ผู้เป็นที่รักอย่าง ยิง เกียรติยศ ชื่อเสียงใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่มีทางที่จะติดตามไปได้เลย...

...แต่การสะสมกุศล แม้เพียงเล็กน้อย ก็สะสมอยู่ในจิต อกุศล ที่เกิด พ้นไปไม่ได้ ยกไปให้ใครไม่ได้ อุทิศให้ใครก็ไม่ได้ แต่ก็สะสมอยู่ในจิต ซึ่งใครจะรู้ว่าแต่ละคนมาจากไหน? มาจากเทวโลกก็ได้ มาจากนรกก็ได้ มาจากการเป็นสัตว์เดรัจฉานก็ได้ แต่เพราะบุญที่ได้กระทำไว้แต่ปางก่อน ทำให้มีโอกาสได้ฟังพระธรรม!!! เพราะฉะนั้น ก็ เป็นสิ่งที่ประเสริฐสุดสำหรับชีวิตทุกครั้ง ที่มีการเข้าใจพระธรรม ด้วยความไม่ประมาท!!...

...เราก็พูดหลายครั้งแล้วว่า ธรรมะ หมายความว่า สิ่งที่มีจริง ภาษาไทยเราก็ใช้คำนี้ แต่ว่าจะใช้คำไหนก็ได้ ชาติไหน พูดภาษาอะไร อีกชาติหนึ่งพูดภาษาอะไรก็ตามแต่ แต่ความเข้าใจมี และสิ่งที่มีจริง ๆ มี เช่น "เห็น" กำลังมี ถ้า "เห็น" ไม่เกิด ไม่เห็น ใครจะคัดค้านบ้าง?...

...เริ่มเห็นความเป็นอนัตตาว่า อยากเท่าไร่ ปรารถนา
เท่าไร่ สิ่งใด ๆ ก็ตาม ไม่สามารถที่จะเกิดตามความ
ปรารถนา แต่ต้องมีเหตุที่จะให้เป็นอย่างนั้น แคะนี้ก็พอจะ
เบาใจไหม? ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น รู้ว่า ไม่มีใครทำให้เลย
ทำเองมาแล้วแต่ปางก่อน เพราะฉะนั้น จะเกิดเป็นใคร
ชาติไหน อย่างไร ก็เพราะเหตุว่า ตามเหตุที่ได้กระทำ
แล้ว...

...เพราะฉะนั้น การศึกษาธรรมะ ไม่มีโทษใด ๆ เลยทั้งสิ้น มีแต่คุณ ที่จะทำให้รู้ว่า สิ่งใดมีค่าที่สุด ประเสริฐที่สุดในชีวิต แต่ว่า การที่จะรู้จักเลสขของตัวเอง ใครจะรู้ได้ ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม ทุกคนนั่งอยู่ที่นี้ มีกิเลส มากน้อย ถ้าไม่เกิดขึ้น ไม่รู้!!! เหมือนกับภูเขาน้ำแข็งที่อยู่ใต้มหาสมุทร โผล่มาให้เห็นนิดเดียว อุกุศลใด ๆ ก็ตามที่ใครทำ ส่วนลึกกว่านั้น มากกว่านั้นอีก!!! หรือว่า สิ่งที่ดีก็ตามแต่ ใครจะรู้นอกจากตนเอง แม้แต่ผู้ที่เสียสละ อย่างพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นต้น ผู้รู้คือผู้นั้นเองที่เสียสละ คนอื่นจะรู้ไหม? ว่าการกระทำใด ๆ ที่เป็นสิ่งที่ดีงาม ที่เป็นประโยชน์ แก่คนอื่น เกิดจากอะไร...

... พระธรรมที่ทรงแสดงทั้งหมด พระไตรปิฎกทั้ง ๓ ปิฎก ถ้าได้อ่านเองไพเราะอย่างยิ่ง คำพูดที่กล่าวถึงเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลในครั้งนั้น แต่ว่าพระไตรปิฎก ไม่ใช่สำหรับอ่านด้วยความไม่รู้ ถ้าเป็นอย่างนั้น ก็คือว่า ไม่ได้เคารพในพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ว่าทุกคำต้องสอดคล้องกัน ไม่ว่าจะเป็นพระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

พูดถึงสิ่งที่มีจริงทั้งหมด โดยนัยยะหลากหลาย เช่น
โดยนัยยะขัดเกลากิเลสในเพศบรรพชิตซึ่งต่างกับคฤหัสถ์
ก็ทรงมีพระพุทธรูปัญญัติแสดงไว้ เป็นเรื่องที่จะเลียดมาก
แต่ก็ไม่พ้นจากความจริง คือ สิ่งที่มีจริงในชีวิต คือ ตา หู
จมูก ลิ้น กาย ใจ กุศล และ อกุศล...

...สำหรับ "พระอภิธรรมปิฎก" กล่าวถึงสิ่งที่กำลังมี ให้
ค่อย ๆ เข้าใจจริง ๆ ว่า ไม่มีสัตว์ ไม่มีบุคคลใด ๆ ทั้งสิ้น
เมื่อเข้าใจพระธรรม ซึ่งไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้ ใช้คำว่า
ปรम ยิ่งใหญ่ ใครจะยิ่งใหญ่มากกว่าธรรมะ เพราะฉะนั้น
ธรรมะที่มีจริงทั้งหมด เป็นธรรมะที่ยิ่งใหญ่ เป็นปรมัตถ
ธรรม และ เพราะความลึกซึ้งอย่างยิ่งของธรรมะแต่ละ
หนึ่งเดี๋ยวนี้ ซึ่งกำลังเกิดดับสับต่ออย่างรวดเร็วมาก จึงใช้คำ
ว่า อภิธรรม-ยิ่งใหญ ลึกซึ้งที่สุด ซึ่งใครก็ตาม ถ้าจะอ่าน
พระไตรปิฎกโดยความไม่รู้ เข้าใจผิด!!!!...

...เพราะฉะนั้น แต่ละคนก็อ้างคำในพระไตรปิฎก แต่
ความเข้าใจความจริงของแต่ละคำนั้น ถูกต้องหรือเปล่า?
มีหรือเปล่า? ถ้าไม่มีเลย ก็กล่าวต่อพระพุทธรูปโดยไม่
รู้ตัวเลย!!! ว่าแท้ที่จริง คำพูดที่พูดนั้น คำนับกับความจริง
ซึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้แล้ว...

ท่านอาจารย์และคณะ เดินทาง
ต่อไปยังวัดมหาวิหาร ตามที่
พระภิกษุที่อาวาสนี้ เชิญให้ทาง
คณะ เดินทางไปสักการะพระ
บรมสารีริกธาตุที่นี่ ซึ่งวัดมหา
วิหารนี้ ในอดีตเมื่อ พ.ศ. ๑๙๑๖
พระพุทธโฆษาจารย์ เดินทางจาก
อินเดียมายังศรีลังกา และพักจำ
พรรษาที่วัดนี้ เพื่อปริวรรตคัมภีร์
อรรถกถาพระไตรปิฎกภาษา
สิงหลเป็นภาษามคร (บาลี) เพื่อ
นำกลับไปยังชมพูทวีป

...เพราะฉะนั้น การที่จะเป็นผู้ที่ตรงต่อความลึกซึ้งของ
ธรรมะ จึงศึกษาและฟังพระธรรมด้วยความเคารพยำเกรง
และต้องสอดคล้องกัน เพราะเหตุว่า พระสูตรก็กล่าวถึง
บุคคลต่าง ๆ ในครั้งโน้น แต่ถ้าไม่มีธรรมะซึ่งเป็นอภิ
ธรรมะ ที่เป็นปรมาตถธรรมะ อย่างเดี๋ยวนี้เลย เห็น, ได้ยิน
พวกนี้ เป็นธรรมะ เป็นปรมาตถธรรมะ ใครก็เปลี่ยนลักษณะ
นั้นไม่ได้ เป็นอภิธรรมะ ใครจะรู้สิ่งที่กำลังเกิดดับใน
ขณะนี้ จนสามารถตรงตามคำที่ได้ยินว่า ธรรมะทั้งหลาย
เป็นอนัตตา ไม่ใช่ใคร ไม่ใช่อะไรที่เข้าใจว่าเที่ยง ยั่งยืน
สักอย่างเดียว แต่เป็นสิ่งที่มีความจริง แต่ละหนึ่ง ไม่ปะปนกัน
เลย คิดดู...

...ขณะนี้ ตามี หูมี เห็นมี ได้ยินมี คิดนี้มี แยกไม่ออก
แต่ว่า ธรรมะไม่ปะปนกันเลย เมื่อกล่าวถึงธรรมะใด ก็คือ
ธรรมะแต่ละหนึ่ง เมื่อเข้าใจแล้วก็คือว่า ไม่ใช่เรา
แน่นอน!! จะเป็นใครก็ไม่ได้สักอย่างเดียว แต่เป็นธรรมะ
นั้น ๆ เช่น "แข็ง" เป็นโต๊ะหรือเก้าอี้? "แข็ง" เป็นโต๊ะไม่ได้
เป็นเก้าอี้ไม่ได้ เป็นแก้วน้ำไม่ได้ "แข็ง" เป็น "แข็ง" นั่นคือ
หนึ่ง ของธรรมะ ซึ่งไม่ใช่อย่างอื่นเลย...

...ด้วยเหตุนี้ ธรรมะก็มีมาก การฟังธรรมะก็แล้วแต่โอกาส ก็เป็นการที่จะได้สนทนากัน เพื่อที่จะได้เข้าใจยิ่งขึ้นว่า ขณะนี้มีธรรมะ กำลังมีธรรมะ!!! ไม่ขาดจากธรรมะเลย ตั้งเกิดจนตาย

เพราะฉะนั้น การที่จะเข้าใจธรรมะ ก็มีโอกาสเดียว คือ ฟังและสนทนากัน มีอะไรที่จะทำให้ได้เข้าใจขึ้น ก็เป็น ประโยชน์อย่างยิ่ง...

มงคลสูตร (ว่าด้วยมงคล)

[๕] ข้าพเจ้า ได้สดับมาแล้วอย่างนี้. สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ ณ พระเชตวันวิหารอารามของท่านอนาถปิณฑิกเศรษฐี กรุงสาวัตถี. ครั้งนั้น เมื่อปฐมยามล่วงไปแล้ว เทวดาองค์หนึ่ง มีวรรณะงดงาม เปล่งรัศมีสว่างทั่วพระเชตวันเข้าไปเฝ้าพระผู้มีพระภาคเจ้า ถวายบังคมพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ยืน ณ ที่สมควรส่วนข้างหนึ่ง ได้กราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยพระคาถาว่า

[๖] เทวดาและมนุษย์เป็นอันมาก ปรรณาคความสวัสดิ์ พากันคิดมงคลทั้งหลาย ขอพระองค์โปรดตรัสบอกมงคลอันอุดมด้วยเถิด พระเจ้าข้า. พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสตอบด้วยคาถาเหล่านั้นว่า การไม่คบคนพาล การคบแต่บัณฑิต และการบูชาผู้ที่ควรบูชา นี่ก็เป็นมงคล อันอุดม (ประเสริฐ) การอยู่ในประเทศอันสมควร ความเป็นผู้ทำบุญไว้แต่ก่อน การตั้งตนไว้ชอบ นี่เป็นมงคล อันอุดม ความเป็นพหูสูต ความเป็นผู้มีศีลปะ มีวินัยที่ศึกษามาดี มีวาจาเป็นสุภาสิต นี่เป็นมงคล อันอุดม. การบำรุงมารดาบิดา การสงเคราะห์บุตรภริยา การงานอันไม่อาภูล นี่เป็นมงคล อันอุดม. ทานธรรมจริยา การสงเคราะห์ญาติ การงานอันไม่มีโทษ นี่เป็นมงคล อันอุดม. การงดเว้นจากบาป งดเว้นการดื่มน้ำเมา ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย นี่เป็นมงคล อันอุดม. ความเคารพ ความถ่อมตน ความสันโดษ ความกตัญญู การพึงธรรมตามกาล นี่ก็เป็นมงคล อันอุดม. ความอดทน ความเป็นผู้ว่าง่าย การเห็นสมณะ การสนทนารธรรมตามกาล นี่เป็นมงคล อันอุดม. ตบะ พรหมจรรย์ การเห็นอริยสัจจ์ การทำพระนิพพานให้แจ้ง นี่เป็นมงคล อันอุดม. จิตของผู้ที่ถูกโลกธรรมกระทบแล้ว ไม่หวั่นไหว ไม่เศร้าโศก ไม่เศร้าหมองด้วยละอองกิเลส เกษม ปลอดโปร่ง นี่เป็นมงคลอันอุดม. เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ทำมงคลดังนี้แล้ว ไม่พ่ายแพ้ในข้าศึกทั้งปวง ย่อมถึงความสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน นี่แลมงคลอันอุดม ของเทวดาและมนุษย์ เหล่านั้น.

จบมงคลสูตร

พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย ขุททกปาฐะ เล่มที่ ๓๙ หน้าที่ ๑๑๗ - ๑๑๘

กราบทำบุญซาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

